

Totuus

Mitä on totuus? kysyi vuosisatoja sitten sivistynyt ja korkea-arvoinen roomalainen yksinkertaiselta, galilealaiselta puusepänpojalta. Kuinka paljon sisälsivätkään nuo muutamat sanat, kuinka paljon piilikään siinä välinpitämättömässä ja väsyneessä äänessä, jolla ne lausuttiin! Intoisa sielu, joka oli koetellut kaikkea, mitä elämässä näytti olevan kaunista, ajatteleva sielu, joka oli silmiin katsonut elämän turhuutta, mutta vielä ei ollut löytänyt tyydyttävää vastausta niiden monien joukosta, jotka sanovat ratkaisevansa elämän arvoituksen – ihminen, omien luontojensa, paremman ja pahemman keskellä häilyvä, kykenemätön löytämään sitä lohdutusta, joka suo lepoa, sitä tietoa, joka virvoittaa.

Ja Pilatuksen kysymys on kulkenut aikojen läpi. Sillä galilealainen profeetta vaikenä, ja ainoastaan vaihtoli antoi syvän vastauksensa. Eikä vielä ole siihen kysymykseen vastattu, missä monta ihmistä yhdessä on ollut, eikä ne tuhannet yritykset, joita on tehty sanoihin puettujen vastauksen hankkimiseksi, vielä ole olleet muuta, kuin leimuavia lentotähtiä, jotka hetken ovat loistaneet, kadotakseen seuraavassa silmänräpäyksessä äärettömyyden yöhön.

Vaan eikö siis löydykään vastausta tähän kysymykseen? Eikö ihminen sitä koskaan saakaan, täytyykö hänen aina pimeydessä haparoida, eikö hänelle koskaan selvene se tie, jota hänen on kulkeminen? Vaikenä Kristus tiedottomuuttaan?

Eipä niinkään. Sitä ihmistä ei ole, joka ei ainakin kerran elämässään olisi tuntenut sanatonta riemua olemassaolostaan, kaikkea voittavaa rauhaa sielussaan, ja joka ei semmoisina hetkinä olisi koko maailmalle tahtonut onneansa jakaa; niitä on tuhansia, jotka tälle ovat löytäneet ilmaisun – joskin epätäydellisen – laulussa, sanoilla, väreissä; ja muutamia harvoja on sellaisia, jotka koko elämänsä ovat kulkeneet tässä autuaassa valossa ja sentähden ovat voineet sanoa: minä olen totuus, tie ja elämä.

Järjestelmät eivät koskaan saata ratkaista sitä kysymystä, sanat eivät koskaan saata kuvailla, mitä totuus on, sille, joka ei totuutta omassa sydämässään tunne. Minkä vastauksen olisi Kristus antanut Pilatuksen kysymykseen? Mitä vastaa jumalallinen totuus epäilevän ja väsyneen sielun pyyntöön? . . . „Edessäsi seison. Etkö minua näe? Etkö huomaa omassa itsessäsi mitään heijastusta minusta?“ . . . Eikö ollut Kristus läpi koko elämänsä, aamusta iltaan, yhä ja yhä vastannut tähän samaan kysymykseen? Eikö meitä kaikkia, sekä iloisia että surullisia, aina ympäröi totuuden läsnäolo, jumalallinen valo? Eikö se ole ainoastaan oma heikkoutemme, joka panee meidät peittämään silmämme käsillämme, ettemme näkisi loistavaa aurinkoa?

On tosiaankin, oma heikkoutemme se on. Me tiedämme liian hyvin, että valtava kirkkaus meidät sokaisisi. Totuus on iankaikkisuus, äärettömyys, muuttumaton elämä. Kuinka me, ajalliset raukat, voimme muuta kuin tuntea heikkouden pelkoa, ajatellessamme, että heittäytyisimme pohjattoman syvyyden syliin? Vaan tyhmä se, joka peläten auringon sokaisemaksi joutuvansa, sulkee silmänsä sille hempeälle valolle, joka säteilee siitä, ja tyhmä se, joka peläten ikuisuuden kylmää syleilyä, tarttuu kiinni muuttuvaiseen ja rajoitettuun, sen sijasta, että astuisi siihen lämmittävään elämään, joka virtaa esille avaruuksien syvyydestä . . . Mitä on totuus? Siihen kysymykseen vastataan kunakin päivänä, kunakin hetkenä – ja me emme sitä huomaa. Siihen kysymykseen vastataan joka kerta kun ojentuu auttava käsi kärsivälle veljelle, joka kerta, kun ihminen sanomattoman säälin valtaamana unhottaa itsensä muiden tähden. Siihen kysymykseen vastataan joka kerta kun ikuisen rauhan henkäys tuulahtaa läpi ihmisen sielun.

Pekka Ervast.